

DIENSTVERLENENDE BRANCHES VRAGEN REGERING OM DIENSTENPACT

VENECA Vereniging
Nederlandse
Cateringorganisaties

Nederlandse
Veiligheidsbranche

OSB

Nederland heeft een grote en veelzijdige facilitaire dienstensector. De bedrijven in deze sector geven werk aan tienduizenden burgers die tezamen de basis van onze arbeidsmarkt vormen. Bedrijven in de facilitaire dienstensector zijn ook een belangrijke integratiemotor aan de basis van de arbeidsmarkt.

Vanuit de branches die facilitaire diensten verlenen zijn we trots op de belangrijke bijdrage die de sector levert aan de economie en aan de maatschappij. De publieke en politieke aandacht gaat echter vaak uit naar de kennisintensieve sectoren. De facilitaire dienstensector spreekt misschien wat minder tot de verbeelding, maar is wel essentieel om de rest van Nederland draaiende te houden. Zonder ons staat alles stil.

Een aantal brancheorganisaties in de facilitaire dienstverlening stelt gezamenlijk voor om te komen tot een dienstenpact. Met dit appèl vragen zij aandacht en steun voor behoud van werkgelegenheid aan de basis van de arbeidsmarkt. Ondanks onze eigen maatregelen om knelpunten op te lossen, vragen we steun in de vorm van een dienstenpact.

De branches die het dienstenpact ondersteunen zijn:

- Contractcatering (Veneca)
- Beveiliging (de Nederlandse Veiligheidsbranche)
- Schoonmaak- en glazenwassersbranche (OSB)

Zij vragen het kabinet om samen met hen te onderzoeken wat er nodig is om ook in de toekomst voldoende vraag naar facilitaire en aanverwante (eventueel nieuw te ontwikkelen) diensten te houden. Het is belangrijk dat we voldoende werkgelegenheid kunnen bieden aan de basis van de arbeidsmarkt voor een groeiende groep bijzondere burgers, die niet of onvoldoende zelfstandig in staat zal zijn op veranderingen in te spelen. Voor de ervaringen in onze eigen branches vinden we bevestiging in een aantal recente SER-adviezen. Hieruit blijkt dat veel werkenden aan de basis van de arbeidsmarkt niet willen of kunnen leren en weinig flexibel zijn om met veranderingen om te gaan. Hoe kunnen we deze mensen voldoende mee krijgen in de veranderingen op de arbeidsmarkt en hoe zorgen we ervoor dat er voldoende aanbod is van (deeltijd) banen voor deze specifieke groep mensen?

De facilitaire dienstensector, een branche met meerwaarde

De branche van de facilitaire diensten draagt meer dan gemiddeld bij aan de integratie van burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij opent de poort naar de arbeidsmarkt en biedt een opstap naar een succesvolle participatie en emancipatie van veel mensen. Het gaat om mensen die deels minder weerbaar zijn, minder mobiel en met uitzondering van beveiliging ook laag- of niet opgeleid. In deze drie sectoren werken 168.500 mensen.

Werkgevers zorgen er voor dat deze nieuwe werknemers een goede start kunnen maken op de arbeidsmarkt door een (verplichte) vakopleiding, het leren van de Nederlandse taal en een op ontwikkelingsgerichte werkomgeving. Het maakt daarbij niet uit wat de startpositie van de werknemer op de arbeidsmarkt is. Een groot deel van de werknemers vindt op deze manier een baan en inkomenszekerheid voor een lange tijd. Een ander deel stroomt later door naar andere banen op de arbeidsmarkt.

De branches in de facilitaire dienstverlening kenmerken zich door het verlenen van ondersteunende diensten. Diensten die niet altijd zichtbaar zijn, maar wel een groot effect hebben op ons dagelijks leven, zowel in werk als vrije tijd. Ondersteunende diensten die randvoorwaardelijk zijn voor het goed functioneren van onze werknemers, bedrijven, onderwijs, overheid en zorginstellingen. Zij zorgen voor een goed draaiende economie. Door een goede beveiliging kunnen wij ons veilig voelen op straat, in het openbaar vervoer en op luchthavens, op ons werk, in winkelcentra en bij evenementen.

De contractcatering zorgt voor catering aan onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en in vliegtuigen. De schoonmaak- en glazenwassersbranche maakt schoon in en aan kantoren, scholen, gezondheidszorginstellingen en in de voedselindustrie. Kortom: zonder deze branches zou Nederland een stuk onveilig, viezer en ongezonder zijn. Samen zijn deze facilitaire diensten goed voor jaaromzet van 6,3 miljard euro.

Met recht zijn wij trots op de positieve bijdrage die we als facilitaire dienstensector aan de BV Nederland leveren. Wij zien echter dat onze sector, die van grote maatschappelijke en economische waarde is, door allerlei ontwikkelingen onder druk komt te staan.

Versterk de basis van de arbeidsmarkt

Op dit moment bieden de catering, beveiliging en schoonmaak werk aan zo'n 168.500 mensen. Door diverse ontwikkelingen die hieronder beschreven zijn, komt de komende jaren de werkgelegenheid aan deze basis onder druk te staan. Dit treft een kwetsbare groep werknemers die niet in staat is flexibel te reageren op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Door deze ontwikkelingen komt de werkgelegenheid bij de ondernemers in de dienstverlenende branches onder druk te staan.

Gezien het hiervoor beschreven belang, vragen wij u om een dienstenpact. Wij dringen er bij u als overheid op aan om samen met ons enkele knelpunten op te lossen zodat onze sectoren ook in de toekomst duurzame werkgelegenheid kunnen blijven bieden en onze economische bijdrage aan een sterk Nederland kunnen blijven leveren.

In een dienstenpact vragen wij in elk geval aandacht voor de volgende zes ontwikkelingen.

1. Niet iedere burger volgt de vooruitgang op de arbeidsmarkt

Op de arbeidsmarkt van de toekomst zal de vraag naar hoger en technologisch opgeleide mensen toenemen. Langer, gezond doorwerken wordt belangrijk. Hierdoor ontstaat voor werkenden de noodzaak om te blijven leren, te ontwikkelen en te investeren in de eigen carrière in combinatie met bijvoorbeeld (mantel) zorgtaken. Maar niet iedereen is voldoende in staat om deze ontwikkelingen zelfstandig bij te houden. Dat geldt met name voor deze groep die werkzaam is in dienstverlenende beroepen aan de basis van de arbeidsmarkt.

De dienstverlenende facilitaire branches investeren veel in gerichte vakopleidingen, maar er is ook aandacht voor persoonlijke ontwikkeling via Nederlandse taalopleidingen. Ondanks de inspanningen vanuit de branches is het lastig om deze kwetsbare groep goed inzetbaar te houden. Wij vragen daarom de SER om te onderzoeken wat de specifieke omstandigheden van deze groep betekent voor hun duurzame inzetbaarheid.

2. Robotisering een kans of bedreiging?

De arbeidsmarkt zal in de toekomst te maken krijgen met technologische ontwikkelingen die kunnen leiden tot robotisering. Het is de niet vraag of die robotisering zich verder zal ontwikkelen, maar wel wat de gevolgen daarvan zijn. Worden robots concurrenten van de mensen en daarmee een bedreiging voor de werkgelegenheid (de zogenaamde technologische werkloosheid)? Of biedt robotisering juist nieuwe kansen op nieuw werk en hoe verhoudt zich dat dan tot de werkgelegenheid aan de basis van de arbeidsmarkt? Vanuit de dienstverlenende branches zullen we nieuwe concepten ontwikkelen en op zoek gaan naar nieuwe markten voor onze diensten.

Robotisering is een goede ontwikkeling voor de arbeidsmarkt, maar verlies de menselijke gevolgen voor kwetsbare werknemers niet uit het oog. Met aandacht voor de menselijke kant: hoe zorgen we ervoor dat de mens in economisch opzicht kan blijven concurreren met een machine?

3. Oneerlijke concurrentie door de overheid is slecht voor de markt

Het belang van het op een eerlijke manier inkopen van schoonmaakdiensten was voor de facilitaire dienstverlenende branches aanleiding om in 2011 de Code Verantwoordelijk Marktgedrag af te spreken. De Code werpt in de praktijk zijn vruchten af. In de Code hebben werkgevers, werknemers en opdrachtnemers afgesproken om op een eerlijke manier om te gaan met de inkoop van facilitaire diensten. De branches in de facilitaire dienstensector hechten veel waarde aan eerlijk zaken doen en vinden het vanzelfsprekend om dit via zelfregulering te doen. De facilitaire dienstensector zou ook graag zien dat de overheid eerlijk zaken doet. De sector ondervindt hinder van oneerlijke concurrentie door de overheid. De Wet Markt en Overheid zou moeten voorkomen dat overheden oneerlijk concurreren met ondernemers, maar helaas biedt de wet hen in de praktijk te weinig bescherming. Overheden ontplooiën activiteiten waarmee zij concurreren met ondernemers. Dat doet de overheid met een beroep op het algemeen belang. In dat geval schrijft de wet gedragsregels voor, maar de reikwijdte van de wet is echter beperkt tot "economische activiteiten". En daarmee niet van toepassing op besluiten van de overheid om activiteiten in eigen beheer uit te voeren (inbesteden) in plaats van het uitbesteden aan de markt. Verder kan de overheid de wettelijke regels grotendeels buiten werking stellen door een beroep te doen op het algemeen belang. Daarmee is het toepassingsbereik van de wet grotendeels uitgehold en is er sprake van oneerlijke concurrentie.

Zoek naar manieren om de oneerlijke concurrentie door de overheid een halt toe te roepen, bijvoorbeeld door aanpassing van de Wet Markt en Overheid, alsook de inbesteding van facilitaire diensten zoals schoonmaak en beveiliging terug te draaien.

4. Verdringing zorgt voor verlies van banen

Werknemers en werkgevers in de facilitaire dienstensector ondervinden nadelige gevolgen van de toepassing van de participatiewet door gemeenten. Veel gemeenten kiezen voor het beëindigen van het contract met de dienstverlener. Hierbij houden zij geen rekening met de gevolgen die dit heeft voor de werknemers die hun veelal vaste baan verliezen ten gunste van mensen uit de doelgroep van de Participatiewet. Daarmee komt de werkgelegenheid in de dienstensector steeds verder onder druk te staan.

Participatie is van wezenlijk belang, maar laat dit niet ten koste gaan van vaste banen. De gevolgen van verdringing zijn onwenselijk: dit leidt tot een instroom van steeds nieuwe mensen met alle kosten en kapitaalvernietiging die daarbij horen. Stop het rondpompen van mensen.

5. Behoud banen onder druk van toenemende lasten

Door de toegenomen complexiteit van regelgeving wordt het aannemen van personeel steeds ingewikkelder en risicovoller. Door de invoering van de Wet Werk en Zekerheid wordt het voor ondernemers moeilijk om een flexibele schil te handhaven. Maar tegelijkertijd moeten we constateren dat ontslag moeilijker en kostbaarder is geworden. Daardoor zijn werkgevers terughoudend om mensen een vast contract aan te bieden. Oplossingen moeten we écht zoeken in flexibele constructies. Ook zijn de werkgeversrisico's bij ziekte en arbeidsongeschiktheid enorm toegenomen. De regeldruk als gevolg van toenemende eisen door de Wet op de Privacy neemt fors toe.

Juist in een arbeidsintensieve facilitaire dienstensector, die bovenmatig te maken heeft met een grote sociale problematiek, raken de gevolgen van deze wetten ons zwaar. Het vormt een risico om participatie succesvol te laten zijn en maakt de positie van onze werknemers extra kwetsbaar. Een verlichting van kosten en risico's zou zeer welkom zijn. Daarbij kan o.m. worden gedacht aan een zwaardere belasting van de maakindustrie ten gunste van een lastenverlaging op arbeid.

Laat door de toenemende lastendruk geen werkgelegenheid verloren gaan aan de basis van de arbeidsmarkt. Verlicht de werkgeverslasten aan de basis van de arbeidsmarkt op een bij de specifieke kenmerken van de dienstensector passende en structurele manier.

6. Versterk de positie van de werkenden aan de basis van de arbeidsmarkt

In de facilitaire dienstensector zijn mensen veelal werkzaam in kleine banen. Vaak is dat een bewuste keus, bijvoorbeeld als tweede inkomen naast de kostwinner of als bijbaan. Maar niet iedereen in de facilitaire dienstensector wil werken in een deeltijdbaan. Waar een bijbaan geen bewuste keus is, biedt een kleine baan met weliswaar een goed salaris, per saldo een beperkt inkomen. Zo zien we dat mensen soms noodgedwongen kleine banen gaan stapelen.

Wij pleiten voor een gezamenlijke en integrale aanpak om brede banen met meer uren te scheppen. Bij één werkgever. Ontwikkelkansen van mensen nemen zo toe, hun inkomenspositie verbetert. Vanwege het belang van een stevige basis van de arbeidsmarkt is het belangrijk dat de overheid deze ontwikkeling ook ondersteunt. Het is gewenst om in een dienstenpact een perspectief te bieden voor deze ontwikkeling.

Ondersteun de facilitaire dienstverlenende branches om een bredere en verbeterde positie op de arbeidsmarkt te verwerven voor werkenden die aangewezen zijn op een baan aan de basis van de arbeidsmarkt.

Ons appèl

Wij vragen de overheid om te komen tot een dienstenpact met daarin aandacht voor:

- Het economische en maatschappelijke belang van de facilitaire dienstensector en de meerwaarde voor Nederland.
- Onze zes zorgpunten:
 - Niet iedere burger volgt de vooruitgang op de arbeidsmarkt.
 - Robotisering een kans of bedreiging?
 - Oneerlijke concurrentie door de overheid is slecht voor de markt.
 - Verdringing zorgt voor verlies van banen.
 - Behoud banen onder druk van toenemende lasten.
 - Versterk de positie van de werkenden aan de basis van de arbeidsmarkt.